

Forsyningstilsynet

Oplæg ved Forsyningstilsynet om processer, roller og problemstillinger i forbindelse med markedsudvikling og godkendelse af metoder

Forsyningstilsynet (FSTS) er den regulerende myndighed i Danmark i henhold til EU-reguleringen

---

Forsyningstilsynet (FSTS) er den regulerende myndighed i Danmark i henhold til EU-reguleringen.

FSTS arbejder for at skabe effektive integrerede markeder for forsyning i overensstemmelse med national lovgivning og EU-reguleringen.

FSTS samarbejder med de europæiske tilsynsmyndigheder i ACER, CEER og NordREG om udvikling af effektive engros- og detailmarkeder for el og gas.

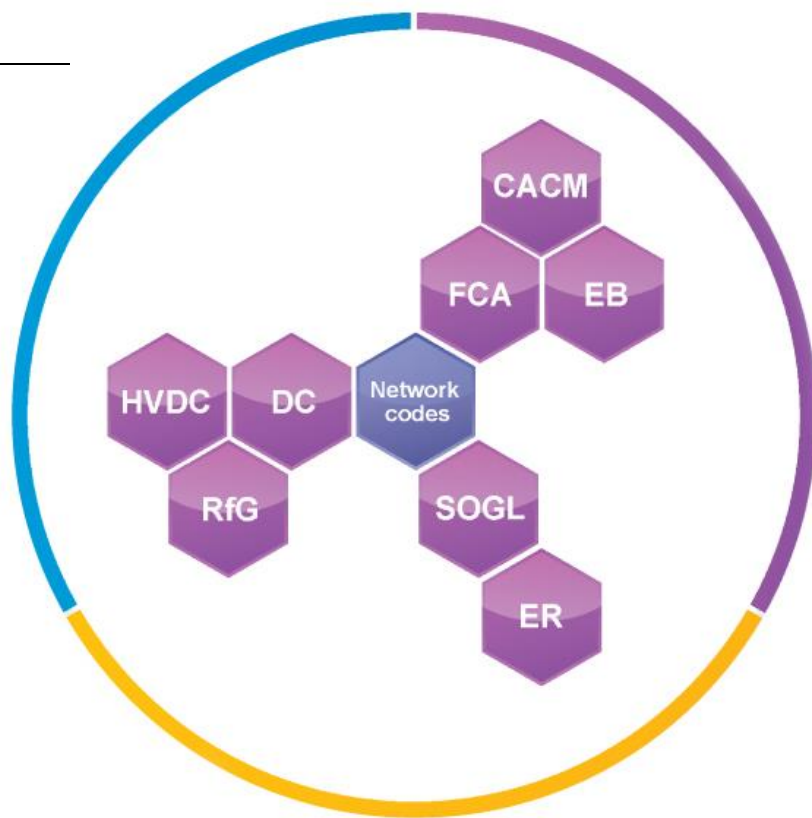
ACER, CEER/ERF, EC og NordREG/ERRF

FORKORTEELSE	NAVN	ORGANER	DELTAGERE	SAMARBEJDSFORM
ACER	Agency for the Cooperation of Energy Regulators	Board of Regulators (BoR) (8-10 pr. år) Appeal Board (BoA) Administrative Board (AB)	EU-27	Hvert land én stemme (BoR) 2/3 flertal Der skal stræbes efter konsensus.
CEER	Council of European Energy Regulators	General Assembly (GA) (8-10 pr. år)	37 NRA (EU-28, + NVE, + 8 andre europæiske lande)	Stemmeandel efter størrelse iht. TEF, artikel 205(2)
ERF	European Regulators Forum (all NRA decisions)	ERF (Back to back med GA)	EU-28	Konsensus
ERRF	European Regulators Regional Forum (CCR Nordic)	ERRF (back to back med NordREG Board)	SE, FIN, DK (NO, EØS)	Konsensus
EC	European Commission	Madrid Forum (årligt) Firenze Forum (årligt) Dublin Forum (årligt) Copenhagen Forum (årligt) Electricity Coordination Group (4 pr. år)	Medlemsstater, NRAs, TSOs, EC (chair) og interesse-organisationer	Fælles udtalelse fra Forum
NordREG	Nordic Energy Regulators	NordREG Board (4 pr. år)	SE, NO, FIN, IS, DK	Konsensus

Forordning 714/2009

- Forordningen fastsætter proceduren for indførelse af de såkaldte netværksregler ("Network codes") og retningslinjer ("Guidelines"), som er harmoniserede retsakter for elmarkedet vedtaget af Kommissionen
- Netværksregler og retningslinjer er regler om at drive netværket og udvikle markedet på grundlag af fælles principper
- Formålet under forordning 714/2009 er at håndtere grænseoverskridende udfordringer, som potentielt begrænser handlen
- Tre politiske områder:
  - Tekniske og operationelle regler
  - Regler for marked og handel
  - Regler for Tariffer og investering
- Forordning 714/2009 er ændret ved forordning 2019/943, som bl.a. viderefører reglerne om etablering af netværksregler og retningslinjer

Netværksregler og retningslinjer

Kilde: ENTSO-E

Market codes:

- CACM: Capacity allocation and congestion management
- FCA: Forward capacity allocation
- EB: Electricity Balancing

Operational codes:

- SOGL: System Operation
- ER: Emergency an Restoration

Connection codes:

- HVDC: High VoltageDirect Current
- DC: Demand connection
- RfG: Requirements for Generators

Retningslinjer ("Guidelines")

- CACM GL (forordning 2015/1222)
  - Af 24. juli 2015
  - Retningslinjer for kapacitetstildeling og håndtering af kapacitetsbegrænsninger på day-ahead- og intraday-markedet
  - Etablering af markedskobling og udpegelse af elektricitetsmarkedsoperatører ("NEMO'er")
- FCA GL (forordning 2016/1719)
  - Af 26. september 2016
  - Retningslinjer for langsigtet kapacitetstildeling, herunder særligt transmissionsrettigheder
  - Etablering af fælles tildelingsplatform ("Single Allocation Platform") og harmoniserede tildelingsregler ("Harmonised Allocation Rules")

- SO GL (forordning 2017/1485)
  - Af 2. august 2017
  - Retningslinjer for drift af elektricitetstransmissionssystemer
  - Etablerer et fælles sæt minimumskrav for systemdrift i EU, herunder ved en formaliseret koordinering mellem TSO'erne om driften af transmissionssystemet i EU
- EB GL (forordning 2017/2195)
  - Af 23. november 2017
  - Retningslinjer for balancering af elektricitet
  - Harmonisering af regler for anskaffelse af balanceringskapacitet, aktivering af balanceringsenergi og afregning af balanceansvarlige parter

EU-Kommissionen arbejder på konsekvensrettelser af retningslinjerne, jf. forordning 2019/943's ikrafttrædelse

Beslutningsprocesser

- All-NRA godkendelse
(før forordning 2019/942 af 5. juni 2019)

- ACER afgørelse
(efter forordning 2019/942 af 5. juni 2019)

- CCR godkendelse (regionalt)

- Individuel NRA afgørelse

All-NRA godkendelse

Før forordning 2019/942 af 5. juni 2019

- Frist for godkendelse er 6 mdr.
- All-NRA godkendelser kræver enighed blandt alle NRA'erne (ERF)
- Enighed om:
  - Godkendelse
  - Anmodning om ændringer (yderligere samlet 4 mdr. (2 + 2) tillagt processen)
  - Fristforlængelse op til 6 mdr.
  - Henvise forslag til ACER
- Ved ingen enighed inden for 6 mdr. overgår forslag til ACER
- Der er ikke formelle krav om fælles (offentlig) høring, når NRA'erne modtager en anmeldelse
- En all-NRA godkendelse implementeres i national ret ved en national NRA-afgørelse

ACER afgørelse

Efter forordning 2019/942 af 5. juni 2019

- Frist for afgørelse er 6 mdr.
- ACER udarbejder forslag til afgørelse som forelægges Board of Regulators (BoR) – en repræsentant pr. medlemslands tilsynsmyndighed
- ACER afgørelser kræver enighed blandt 2/3 af de tilstedeværende NRA'er på BoR
- ACER skal høre NRA'erne og relevante TSO'er/NEMO'er i forbindelse med sine afgørelser under retningslinjerne
- ACER afgørelser gælder direkte i hver enkelt MS

Regionale godkendelser

- En række godkendelser skal koordineres på regionalt niveau, dvs. at TSO'erne/NEMO'erne skal udarbejde forslag inden for en region som herefter kræver en godkendelse af de relevante NRA'er inden for den region
- Regionerne er som udgangspunkt de såkaldte kapacitetsberegningsregioner, men hvor det ikke eksplicit står nævnt i retningslinjerne, så kan regioner også defineres på en anden (og mere hensigtsmæssig) måde
- Det gælder for CACM GL (- og i høj grad også FCA GL) at det som udgangspunkt er kapacitetsberegningsregionerne, der gælder, men for SOGL er det ofte de såkaldte synkronområder, der gælder for en region

Kapacitetsberegningsregioner ("CCR")

- Artikel 15 i CACM GL (forordning 2015/1222)
  - Defineres som: "det geografiske område, inden for hvilket den koordinerede kapacitetsberegning anvendes"
  - CCR fastsættelsen skal ske i regioner bestående af budområdegrænser og tæller de TSO'er (- og tilsynsmyndigheder), der er ansvarlige for den pågældende budområdegrænse
  - En række vilkår, betingelser og metoder i CACM GL skal som minimum harmoniseres på regionalt plan
  - ACER afgørelse af 17. november 2017 fastsætter 10 kapacitetsberegningsregioner ("CCR'er")
  - De danske budområdegrænser er fordelt på to CCR'er

CCR Nordic

- Officielle grænser:
  - DK1 – SE3
  - DK2 – SE4
  - DK1 – DK2
  - SE4 – SE3
  - SE3 – SE2
  - SE2 – SE1
  - SE3 – FI
  - SE1 – FI
- Uofficielt inkl. grænserne til Norge
- De deltagende TSO'er:
  - Energinet
  - Svenska Kraftnät
  - Fingrid Oyj
  - (Statnett)

CCR Hansa

- Officielle grænser:
  - DK1- DE/LU
  - DK2 – DE/LU
  - DK1 – NL
  - SE4 – PL
- Uofficielt inkl. NorNed (NO – NL)
- De deltagende TSO'er:
  - Energinet
  - TenneT DE
  - 50Hertz
  - Svenska Kraftnät
  - PSE
  - TenneT NL
  - (Statnett)

CCR godkendelse

- Forslag til vilkår, betingelser og metoder udarbejdet i fællesskab af TSO'erne i en CCR
- Etablere harmonisering på regionalt plan
- NRA'erne skal opnå enighed inden for 6 mdr. fra sidst berørte NRA har modtaget forslaget – herunder enighed om anmodning om ændringer eller anmodning om fristforlængelse på op til 6 mdr.
- Fora:
  - CCR Nordic + Norge har etableret Energy Regulatory Regional Forum med underliggende working groups samt task forces som sagsbehandler forslagene og indstiller til ERRF
  - CCR Hansa godkendelse blandt kontorchefer efter forudgående indstilling fra sagsbehandlerne
- Hvis enighed ikke kan opnås overgår forslaget til ACER (bl.a. med BoR afgørelse hvor alle tilsynsmyndighederne har en stemme om forslaget som vedtages ved to tredjedele flertal af de tilstedeværende medlemmer)

Individuel NRA afgørelse

- Et par vilkår, betingelser og metoder kræver alene godkendelse fra den enkelte NRA
- Nationale afgørelser skal træffes inden for 6 mdr.
- De tidligere all-NRA godkendelser og CCR-godkendelser opnår retsvirkning ved nationale afgørelser. Derfor skal en CCR-godkendelse altid følges op af en national afgørelse
- Forskellige nationale regler angående høringer, oversættelser og interne sagsbehandlingsfrister gør processen mere vanskelig

Status for implementering af EB GL

EBGL trådt i kraft 18. december 2017

De fleste fælleseuropæiske metodeforslag godkendt dette halvår.

- Bl.a. platforme for udveksling af automatisk, hhv. manuelt aktiveret balanceringsenergi og harmonisering af ubalanceafregning.

En række regionale forslag verserende, enten hos regulatorer, eller hos ACER.

Regionale sager og regionale sager, der overgår til ACER.

- F.eks. nordisk kapacitetsmarked for automatisk aktiveret balanceringskapacitet og markedsdesign for kapacitetsreservationer i CCR Hansa

Fokus på vej fra metodegodkendelse til -udmøntning

- IT-udvikling, omkostninger mv.

EBGL/CEP samspil

- F.eks. varighed af kontrakter om balanceringsydelser.

Status for implementering af CACM/FCA GL

- CACM GL er den første retningslinje, der trådte i kraft (august 2015)
- Processer udspringer primært gennem arbejdet med gennemførelsen af CACM GL
- Vilkår, betingelser og metoder i CACM GL er udarbejdet og der pågår i øjeblikket et stort arbejde med at få implementeret disse godkendte forslag, herunder ændre evt. godkendte forslag om nødvendigt

- FCA GL er næste retningslinje, der trådte i kraft (oktober 2016)
- En række vilkår, betingelser og metoder baserer sig på de godkendte forslag fra CACM GL, dvs. at forslagene under FCA GL "har ventet på", at der var godkendelser af forslagene på day-ahead- og intraday-markedet
- En del forslag er allerede godkendt men der mangler stadigvæk nogle forslag, desuden foretages (konsekvens-)ændringer som følge af ændringer af forslag fra CACM GL

Udfordringer

- præamblen, CACM GL: ”Gennemførelsen af fælles day-ahead- og intraday-kobling bør [dog] ske gradvis, eftersom der er væsentlig forskel på reguleringsrammerne for handel med elektricitet samt transmissionsnettets fysiske struktur på tværs af medlemsstater og regioner.”

Desuden ...

- Område med stor kompleksitet
- Forskellige retlige traditioner
- GL/NC kan stille krav til harmonisering, som kan være indgribende i enkelte lande/TSO'ernes praksis
- Europæisk velfærd / regional velfærd
- Forskellige roller ml. TSO vs NRA
- IT projekter (forsinkelser)
- Cost recovery (forsinkelser)
- Uklar rollefordeling ml. NEMO og TSO

Vinterpakken (Clean Energy Package)

- **Består af 4 forordninger og 4 direktiver**
- **Forordning 714/2009 omarbejdet og ændret ved forordning 2019/943**
  - **Forordning 714/2009 danner hjemmel til udvikling og vedtagelse af netværksreglerne og retningslinjerne**
  - **Forordning 2019/943 videreføre hjemmelgrundlaget for netværksregler og retningslinjer**
- **Nyt i medfør af forordning 2019/943 (highlights):**
  - **Krav om minimum 70% tilgængelig kapacitet for budområdeoverskridende handel med el**
  - **Oprettelse og drift af regionale koordinationscentre**
- **Forordning 2019/942 (ACER forordningen) ændrer den tidligere forordning 713/2009**
  - **Hjemmelsgrundlaget for den ændrede beslutningsproces: All-NRA godkendelser → ACER godkendelse**

Baggrundslides – fra ACER EBTF-møde 9.
juni 2020. Bør ikke udleveres.

Pan-EU methodologies:

EB GL Art.	Title	Status	Date
20	IF for mFRR	Approved	Jan 2020
21	IF for aFRR	Approved	Jan 2020
22	IF for IN	Approved	Jun 2020
25	Standard balancing capacity products	Approved	Jun 2020
29	Classification methodology for the activation purposes of balancing energy bids	Under decision	Jun 2020
30	Methodology for balancing energy prices from bid activation for FRR and RR	Approved	Jan 2020
38	Harmonisation of the allocation process of CZC for exchange of balancing capacity or sharing of reserves per timeframe	Expected Dec 2022	
40	Co-optimised allocation process for CZC for exchange of balancing capacity or sharing of reserves	Under decision	Jun 2020
50.1	TSO-TSO settlement rules for all intended exchanges of energy (RR, mFRR, aFRR, IN)	Under decision	Jun 2020
52	Harmonisation of main features of imbalance settlement	Under decision	Jun 2020

Regional methodologies (mandatory):

EB GL Art.	Title	Status	Date
19	IF for RR	Approved	Dec 2018
37	Cross zonal capacity calculation methodology for each CCR	Expected Dec 2022 (one for each CCR)	
50.3	TSO-TSO settlement rules for all intended exchanges of energy on FCR exchange & ramping (SA CE)	Approved	Jun 2020
50.3	TSO-TSO settlement rules for all intended exchanges of energy on FCR exchange & ramping (Nordic)	Approved	Apr 2020
50.4	TSO-TSO settlement rules for all intended exchanges of energy on FCR exchange & ramping between all Synchronous area's	Approved	May 2020
51.1	TSO-TSO settlement rules for all unintended exchanges of energy (SA CE)	Approved	Jun 2020
51.1	TSO-TSO settlement rules for all unintended exchanges of energy (Nordic)	Approved	Apr 2020
51.2	TSO-TSO settlement rules for unintended exchanges of energy between all Synchronous area's	Approved	Dec 2019

Regional methodologies (non-mandatory):

EB GL Art.	Title	Status	Date
33	common and harmonised rules and process for the exchange and procurement of balancing capacity (Nordic)	Under ACER decision	July 2020
34	exemption for not allowing BSPs to transfer their obligations to provide balancing capacity (Nordic)	Under ACER decision	July 2020
38	application of the allocation process of cross-zonal capacity for the exchange of balancing capacity or sharing of reserves (Nordic)	Under ACER decision	July 2020
41	Market based CZCA (Nordic)	Under ACER decision	July 2020
41	Market based CZCA (Baltic)	Under RAs decision	July 2020
41	Market based CZCA (Core)	Under RAs decision	Sep 2020
41	Market based CZCA (GRIT)	Under RAs decision	July 2020
41	Market based CZCA (Hansa)	Under RAs decision	July 2020
41	Market based CZCA (Italy North)	Under RAs decision	July 2020

Regional methodologies (non-mandatory):

EB GL Art.	Title	Status	Date
42	CZCA based on economic efficiency (Core)	Under RAs decision	Sep 2020
42	CZCA based on economic efficiency (GRIT)	Under RAs decision	July 2020
42	CZCA based on economic efficiency (Italy North)	Under RAs decision	July 2020